

Йордан Радичков

Гняв божи

Селянката ходи два пъти в кръчмата да вика мъжа си и той все ѝ казваше: „Глей си работата!“ – без дори да мръдне от стола. Тя се ядоса и като се връщаше в къщи, видя кравата на съседите, че яде от тяхната купа сено. Жената взе копралята и наби кравата тъй хубаво, че втори път едва ли би се сетила да дойде пак за сено. После си влезе в къщи и видя кучето; то ядеше един цървул, натискаше го с лапи и я попоглеждаше изпод редките си вежди. Цървулът беше съвсем нов, подстриган равно с ножица. Жената удари кучето с ръжена по главата и ръженът се счупи надве, а кучето се измъкна навън, като си подвиваше опашката, защото се боеше, че опашката му стърчи много назад и могат да я застъпят. Селянката се ядоса извънредно много и с остатъка от ръжена подгони кучето, но то бягаше много по-бързо и леко от нея, прескочи оградата и изчезна в съседските дворове.

Жената си помисли, че ако беше тука мъжът ѝ, той щеше да се разправя с тези неща, и дори ѝ хрумна да отиде пак да го повика, но се отказа, защото той пак ще ѝ каже: „Глей си работата!“ – както вече два пъти бе направил това.

Тогава тя чу някакви удари зад себе си. Обърна се и видя в двора, че се бият овните. Овцете си ядяха съвсем спокойно шумата от листниците, а двата овена, младият и старият, се изтегляха назад, спускаха се един срещу друг и удряха главите си. Селянката се спусна към тях, почна да бие стария с остатъка от ръжена, но това не му направи никакво впечатление. Той само поотърси кожата си, припна по снега и блъсна овнешката глава срещу себе си.

– Господи! – извика жената. – Какво ще правя с тез побеснели животни!

Тя се въртеше безпомощно и викаше нещо на овците, но овците хич не я поглеждаха, а дъвчеха листковниците. Жената изтича през снега и застана между двата овена. Те тъкмо се бяха спрели и потръпваха като бегачи на старт, сетне се втурнаха един срещу друг и блъснаха селянката. Тя не можа да падне, защото я удариха едновременно от двете страни, но си помисли веднага и с ужас, че са я сплескали.

Пък те не бяха я сплескали.

Животните се озадачиха, помирисаха въздуха, помирисаха снега, полюляха си опашките и почнаха да отстъпват, пробляха веднъж или дважд и отидоха да дъвчат листковници. Селянката раздвижи краката си, видя, че не са счупени, и се втурна в къщи. Тя смъкна няколко низи пипер, от лютивия, арнаутския, тури го да се пече във фурната на печката, после домъкна чершовата чутура и я остави сред стаята. „Глей си

работата ли?!“ – повтаряше тя, докато шеташе и мислеше за мъжа си, който седеше в кръчмата.

Усещаше как целият гняв към кучето, към двата овена и към кравата на съседите се насочва към мъжа ѝ. Нека седи той там, нека си пуши, колкото ще, тя ще го научи него, тя ще му покаже нему коя е.

Селянката измъкна пипера от фурната. Той бе станал кафяв и стаята се задуши от лютивото. Тя кихна няколко пъти, натъпка пипера в чутурата и взе желязото. При първите удари пиперът подскачаше и се съпротивяваше, но постепенно улегна на дъното и желязото почна да го мачка бавно, удар след удар, а жената стискаше между колене чутурата и блъскаше отгоре.

Стаята се изпълни с кашлица и кихавица, но селянката беше държлива жена. Тя биеше с желязото и колкото повече биеше, толкова повече ѝ олекваше. Струваше ѝ се, че не чука пипер, а че вътре в чутурата скимти кучето, което гризеше цървула, и мига под редките си вежди, после кучето се сви в един тъгъл, за да отстъпи на двата овена, и селянката ги бяхтеше с желязото, а те проблейваха и стеноеха, но тя не бе никак сантиментална. По едно време дори ѝ се стори, че вътре е и мъжът ѝ, с четинестия врат, с полушубката от шаяк – но то бе само за един миг.

По-късно селянката изсипа счукания пипер в една тепсия и напълни пак чутурата. Гърлото ѝ бе пресъхнало, тя изпи една стомна вода и пак започна да удря в чутурата. Не бе свикнала с лютивото, защото още продължаваше да кашля и киха, но си мислеше, ако продължи, стаята ще стане толкова лютива, че носата си не можеш да покажеш в нея.

И тъй както си чукаше с желязото, селянката чу, че някой дращи върху вратата. Хрумна ѝ сладката мисъл, че туй може да е мъжът ѝ, но когато повдигна глава, видя, че там стои котката. Котката дишаше бързо и хълбоците ѝ биеха от напрежение. Животното удари главата си във вратата, разкиха се и почне да дращи отново. Жената стана, изтри сълзите си с престилката и тръгна към вратата. Котката се сви още повече, като следеше всяко движение на своята стопанка. От лютивото очите на животното бяха станали сини и козината по гърба се бе наелектризирала.

Селянката отвори вратата и котката се стрелна навън. Жената отиде до прозореца и я видя как се търкаля в снега, сетне се покатери по стеблото на едно дърво и се сви горе в клоните. Оттатък дървото улицата бе пуста, нямаше го още мъжа ѝ. Овцете ядеха кротко листковниците, а зад тях през оградата надничаше сивата глава на съседската крава и гледаше към сеното. Макар че кравите нямат добра памет и бързо забравят,

тя още не смееше да мине през оградата. Само кучето не се виждаше никакво. Пък то нямаше и какво да прави сред тези животни, които ядат сено и шума и сутрин и вечер отиват на кладенеца да пият вода.

Жената седна отново при своята чутура и хвана пак желязото. Въздухът беше толкова наситен с арнаутски прах, че тя гледеше вече съвсем трудно и трябваше да примижавя и постоянно да трие очите си. По едно време се появиха сини кръгове из стаята, те се въртяха и се стопяваха към тавана, но жената не се изтощи, а продължаваше да удря.

Но макар и да удряше, тя се послушваше тайно дали няма да долови стъпки по снега, или пък гласа на мъжа си. И тъй както се послушваше, тя наистина долови стъпки. Остави желязото и наведена напред, дочу, че снегът поскързва, отначало съвсем тихо, а после по-остро и по-остро, докато най-последно почувствува тежките стъпки на мъжа си.

Действително това бе мъжът й. Той се спря пред къщата, огледа двора, прокашля се и тръгна по стълбите. Жената в стаята седеше и чакаше кога ще се отвори вратата, та да го види тя него, гдето два пъти ходи да го вика от кръчмата, а той два пъти й казва: „Глей си работата!“ – без дори да се помръдне от стола, и кръчмата, натъпкана със селяни, почна да й се смее.

И той отвори вратата. Селянката не можа да го види съвсем ясно как той влезе в стаята, защото заедно с него вътре нахлу и един облак пара. Тя го зърна сред парата, той се спря още на първата крачка и кихна тъй силно, че стъклата на прозорците звъннаха. После тя видя как селянинът се сви, притиснал с ръце гърдите си, подпря се на стената, смъкна се надолу по нея, а краката му се изтегнаха напред и се вдървиха.

Селянката скочи, а той я гледеше втренчено, без да мига, и по небръснатите му бузи се търкаляха едри сълзи. Жената също почна да плаче, но плачеше от радост, защото тя изтърпя толкова много огорчения и толкова обиди, но най-последно бе удовлетворена.

Тя остави вратата отворена, докато цялата стая се проветри и мъжът й почна да киха и да диша тъй, както дишат бебетата, новородените. Тогава селянката съжали мъжа си, стана й мъчно за него, вдигна го от земята и го тури върху леглото. Той лежеше кротък като бебе и плачеше още от лютивото, но това трогваше селянката и тя почна да се суеги из стаята.

А селянинът лежеше по гръб, мигаше и си мислеше, че жените са колкото гневни, толкова и милостиви и че тъкмо затова са жени. Да не говорим пък, че и затова са прелестни.

КРАЙ

© 1965 Йордан Радичков

Разпознаване и редакция: Mandog, 2008

Публикация

Йордан Радичков. Свирепостно настроение
Разкази. Второ издание

Редактор: Марта Владова
Художник: Петър Добрев
Технически редактор: Ронка Кръстановна
Коректор: Станка Митрополитска

Издателски № 8716. Печатни коли 6,50. Формат 84/108/32
ISBN 954-445-022-x

Издателство „Христо Ботев“, София
Предпечатна подготовка: МИС – ИПК „Родина“
Печат: ДФ Полиграфически комбинат, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8235>]